

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

Talousarvioaloitteessa esitämme määrärahaa potilasturvallisen hoidon osaamisen vahvistamiseen ammatillisessa koulutuksessa. Tämä on erittäin tärkeä asia viedä eteenpäin.

No, sitten kun siellä kodissa asutaan, ollaan muistisairaina, väsyneinä, iäkkäinä, on erittäin tärkeää, että sitä asumista, elämistä, olemista tuetaan, ja yhdellä talousarviolla haluamme tukea muistisairaiden ikääntyneiden toimintakykyä kodeissa.

Tuossa jo saattohoito nousikin esille, jonka äsken mainitsin, arvoisa puhemies. Hallitus kohdentaa miljoonan saattohoidon kehittämiseen Suomessa ja erityisesti saattohoidon ja palliatiivisen hoidon kriteeristön yhdenvertaistamiseen. Se on erittäin hyvä asia, mutta perussuomalaisten mielestä se ei kuitenkaan riitä, vaan me vaadimme ja esitämme saattohoitoa lain tasolle elikkä saattohoitolakia. Siihen liittyen olen tehnyt talousarvioaloitteen, jossa esitetään, että valmistelutyö saattohoitolainsäädännön aloittamiseksi aloitetaan ja sinne kohdistetaan myös resursseja. On erittäin tärkeää, että saattohoito-oikeudesta tehdään subjektiivinen, että jokaisella suomalaisella kautta Suomen, olet sitten missä vain hoidossa, on oikeus hyvään, oikea-aikaiseen, turvalliseen, varmaan saattohoitoon.

Sitten muutama enemmän henkilökohtainen ja oma talousarvioaloite, joita olen tässä tehnyt.

Minun mielestäni kansanedustajan alue on koko Suomi. Rajana on vain Suomi, kun kierretään ympäri ja mennään ja tutustutaan erilaisiin alueisiin, millaisia epäkohtia missäkin on, ja sitten mahdollisuuksien mukaan voi viedä niitä pieniä teemoja, mitä siellä nousee, eteenpäin. Kävin Pohjois-Pohjanmaalla pienessä Haapajärven kaupungissa, ja siellä kuulin, että muun muassa tiehankkeita on vuosikausia yritetty ajaa eteenpäin. Ne ovat pieniä tienpätkiä, mutta niillä on suurta vaikutusta turvallisuuteen ja ihmisten liikkumiseen, myös siihen, että teollisuus ja yrittäminen vahvistuvat, voimistuvat ja pyörät pyörivät tiellä. Siellä on muun muassa yhdystie Oksava—Ahola—Parkkila, Tiitonranta—Autioranta, Välioja—Kuona ja Autiorannantie, ja sinne olen tehnyt talousarvioaloitteen. Se on kaukana Uudeltamaalta. Olemme kansanedustaja Leena Meren kanssa Uudenmaan kansanedustajia mutta molemmat varmasti sitä mieltä, että vain Suomi on rajana, kun me liikumme. Me teemme ihmisille hyviä asioita. Se on perussuomalaisten kanta.

No, sitten tämä Uusimaa, mikä on toki erittäin tärkeä, kun se on sitä, missä täällä pääkaupunkiseudulla hyvin paljon liikutaan. Oli ikävää vuosi pari sitten, kun kuulimme hyvin ikävän uutisen, että koululainen menehtyi kevyen liikenteen väylän puuttuessa ison kuorma-auton alle, ja meidän mielestämme kyllä tarvitaan Suomeen kevyen liikenteen väylät kohdalleen. Ne on ehdottomasti oltava. Turvallisuus on hyvin tärkeä asia, ei ainoastaan pyöräilijöille vaan myös jalankulkijoille. Kyllä pääkaupunkiseudun, Uudenmaan alueen kevyen liikenteen väylähankkeet olisi laitettava kuntoon niin, että koululaiset voivat liikkua turvallisesti. Sillä on myös muuten yrittämistä tehostava vaikutus, eli kun on esimerkiksi tulossa kaivoksia ja on tulossa tehtaita, on tulossa erilaista yritystoimintaa, niin jos näiden alueiden kevyen liikenteen väylät ovat kunnossa, niin ne saavat myös kannatusta kansalaisilta ja ihmisiltä osakseen, koska siinä samassa, kun luodaan yrittämisen mahdollisuuksia, myös pidetään turvallisuudesta huolta.

Mutta sosiaali- ja terveystieteiden koti, hoiva ja hoito, kolme tärkeää sanaa, sisältävät äärettömän paljon asioita, ja perussuomalaisten varjobjetti tulee vastaamaan siihen, että koti, hoiva ja hoito on Suomessa tulevaisuudessa ensi vuonna kunnossa. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

20.03 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Yllättävän vähän ihmisiä paikalla täällä. Taitaa olla viisi perussuomalaista ja sitten yksi vihreä, vaikka näinkin tärkeitä asioita lähetetään valiokuntiin.

Perussuomalaisten ryhmä, kuten muutkin oppositioryhmät, ovat tekemässä nytten vaihtoehtobudjettejansa siitä, miten he rakentaisivat ensi vuoden budjetin, jos he saisivat sen asian päättää. Kuten on tullut varmasti aikaisemminkin esille, meidän ohjelma rakentuu siitä, että meillä on kansallinen etu ensisijainen ja sisäinen solidaarisuus, joka tarkoittaa sitä, että jaamme sisäisesti oikeudenmukaisesti tulot siten, että kasvu kuuluu kaikille.

Meidän vaihtoehtobudjetissamme tulemme ottamaan vähemmän velkaa ja verotus ei kuitenkaan kiristy. Meillä on — kuten edustaja Juvonen toi tuossa hyvin esille — tuo "koti, hoiva ja hoito", siihen en mene enempää ja tietysti en nyt vielä kerrokaan kaikkea, mitä meillä on, mutta otan ihan muutamia talousarvioaloitteita, joista minä itse ja ryhmämme olemme erittäin iloisia.

Tässähän oli jo muutama esillä: elikkä nämä Yle-veron muutokset, ja sitten kehitysyhteistyöhön meillä on samantyyppistä verotusmallia kuin edustaja Laukkanen täällä tänään esitteli mutta vähän toisella lailla. Meillähän tosiaan tämä pohja rakentuu niin, että mitä saamme lahjoituksina, niin tietenkään valtio ei sitä vielä erikseen rahoita. Mutta näihin palaamme sitten marraskuussa, kun meillä on lähetekeskustelut näistä vaihtoehtobudjeteista.

Eräs muutos, mikä meillä on, on se, että me lisäämme määrärahaa niihin tukiin, jotka on sidottu kansaneläkeindeksiin. Ja tällöin nimenomaan puhumme pienituloisista, työttömistä, puhumme asumistuesta ja eläkkeestä. Perussuomalaiset haluavat jättää nämä jäädytykset tekemättä, ja tästä syystä meillä tulee korotuksia näiden kansaneläkeindeksiin sidottujen tukien johdosta. Ja tämä on yksi erittäin tärkeä asia, ja tämä lähtee valiokuntaan.

Ja vielä tietysti hallituspuolueille toivomus siitä, että miettikää aidosti sitä, miten se pienituloinen elää, koska meillä koko ajan menot nousevat. Meillä kävi esimerkiksi eduskuntaryhmien, kaikkien eduskuntaryhmien, vieraana Eetu ry, ja he toivat terveiset, että esimerkiksi eläkeläiset ja pitkäaikaissairaat ja työttömät, ketkä eivät pääse töihin, yksinkertaisesti eivät voi lisätä niitä tuloja millään. Vaikka olisi haluja, niin ei pysty, ja menot kasvavat koko ajan. Se on ihan kamala tilanne. Täytyy pysähtyä sen edessä.

Sitten meillä on tämä, mikä meillä on ollut jo kesällä — perussuomalaisten eduskuntaryhmä esitteli kesällä kärkihankkeitaan, ja meillä oli silloin nämä sisäilmasairastuneet. On hieno asia, että esimerkiksi tämä sisäilmatyöryhmä eduskunnassa toimii hyvin. Kuten tuossa aikaisemmissa keskusteluissa tuli esille, tosiaan arviolta noin 800 000 ihmistä Suomessa kärsii näistä sisäilmasairauksista. Tästä syystä perussuomalaiset talousarvioaloitteissaan esittävät lisämäärärahaa huonon sisäilman vuoksi sairastuneille asumiseen, hoitoon, kuntoutukseen ja sosiaaliturvaan ja erityisesti lasten sairastumisista johtuvien epäkohtien hoitamiseen. Jos lapsi ei voi mennä kouluun, hänelle tulee järjestää opetusta. Tämä on vakava asia. Ja lisäksi diagnostiikkaan pitää panostaa, koska kuten tuolla sisäilmaseminaarissa ilmeni, niin siinä diagnosoinnissa oli ongelmia: diagnosoitiin oireet mutta ei sitä itse sairautta, ja sen takia oli ollut vaikeuksia tulojen ja sen sairauden näyttämisen kanssa. Tämä täytyy tietysti hoitaa ehdottomasti kuntoon.

Yksi asia, minkä haluan nostaa esille, joka meillä on ollut paljon keskusteluissa, on maa- ja metsätalouden muutoskustannukset. Meillä on talousarvioaloite siitä, että eduskuntaryhmä ihmettelee sitä, että tulevassa hallituksen talousarviossa vastaanottokeskusten yksikkökustannukset ovat nousseet, nimenomaan yksikkökustannukset. Me katsomme, että kalleimpia yksiköitä tulee sulkea ja tietysti noudattaa tässäkin sitä periaatetta, että kyllä täytyy katsoa,

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

mihin ne rahat menee, ei voi olla piikki auki. Tässä on tällöinen säästökohde tuon äskeisen Yle-veron lisäksi, ja siellä on paljon muitakin, mutta niihin voi tutustua. Niitä on myös jätetty, ja osan me tietysti jätämme jännityksen vuoksi kertomatta vielä tässä vaiheessa, niin pääsette sitten katsomaan koko kokonaisuutta.

Itse olen Uudeltamaalta, kuten tuossa edustaja Juvonenkin totesi, Hyvinkäältä. Meillä ei ole vuosikausiin, 18 vuoteen, ollut edes kansanedustajaa, ja siksi olen erittäin ylpeä siitä, että Hyvinkäälle saatiin kansanedustaja. Tästä syystä halusin muistaa Hyvinkäätä. En tiedä, onko sinne määrärahasiivoksi sitten tehtykään miesmuistiin, ja meillä on muutama liityntäpysäköintiin liittyvä ja sitten Hanko—Hyvinkää-tien tasoliittymään semmoinen määräraharahatarve, että me tarvitsisimme siihen suunnitteluun rahaa. Tästä syystä olen pyytänyt 200 000 euroa molempiin rahaa. Tässä toisessa on kysymys liityntäpysäköinnistä, siitä, että ihmiset eivät pääse moottoritien liityntäpysäköintiin jättämään pyöriä tai pysähtymään. Että se on semmoinen asia. Tietysti toivon näille Uudenmaan edustajilta ja kaikilta edustajilta myös kannatusta.

Ei mitään, kaikille mukavaa illanjatkoa, ja jään odottamaan kaikkien muidenkin hienoja vaihtoehtobudjetteja. Uskon kyllä, että meidän tulee olemaan paras.

20.10 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tahdon myös esittää näin aluksi osanottoni omaisille tämän päivän järkyttävän tragedian johdosta Raaseporissa.

Arvoisa puhemies! Positiivinen talouskehitys niin Suomessa kuin Euroopassakin on varsin hyvä asia valtion budjetin näkökulmasta. Parantuneet kasvuennusteet tuovat valtiolle hieman lisää taloudellista liikkumavaraa, mutta tästä huolimatta tarjolla ei ole liikaa taloudellisia resursseja suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseen ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseen. Hallitus on budjetin laatimisen yhteydessä aina arvovalintojen edessä. Halutaanko esimerkiksi käyttää rahaa varhaiskasvatukseen kehittämiseen tai vanhusten aseman parantamiseen vai käytetäänkö satoja miljoonia veroeuroja kehitysapuun, jonka vaikutavuudesta voi olla montaa mieltä? Me perussuomalaiset koemme, että valtion varat tulee ensisijaisesti käyttää julkisten palvelujen vahvistamiseen ja suomalaisten elämänlaadun parantamiseen.

Paksu keltainen kirja pitää sisällään valtavasti tärkeitä momenteja, mutta nyt haluan nostaa esille muutaman tärkeän ja ajankohtaisen teeman.

Pieneläkeläisten tilanne on todella vaikea. Perussuomalaiset huomioivat vahvasti tämän asian tulevassa varjobudjetissaan. Perussuomalaiset peräänkuuluttavat oikeudenmukaisempaa talouspolitiikkaa. Hallitus kyllä tarjoaa hyväosaisille hunajaa mutta unohtaa monet sellaiset asiat, jotka ovat ihmisten tasa-arvoisen kohtelun kannalta tärkeitä.

Aloitetaan nyt vaikka sotiemme veteraaneista. Itsenäisyyden satavuotisjuhlavuonna ikääntyvien veteraanien asemaan tulisi saada paljon parannuksia. Perussuomalaiset ehdottavatkin talousarvioaloitteessaan sotaveteraanien haittaluokkavähennyksen helpotusta siten, että kaikille sotien aikana palvelleille henkilöille korvattaisiin tietyt lainmukaiset palvelut. Veteraanien tilanteeseen on tehtävä merkittäviä parannuksia hallituksen toimesta vielä, kun se ylipäätään on mahdollista. Veteraanien keski-ikä on jo yli 92 vuotta. Aikaa ei ole yhtään hukattavaksi. Ei ole oikein, että veteraanit joutuvat marssimaan Eduskuntatalon eteen hattu kourassa pyytämään valtiolta tukea joka vuosi.

Sitten päästään veteraaneista nuorempiin kansalaisiin. Liikuntaharrastukset ovat lapsille tärkeitä. Niissä hankitaan hyvää kuntopohjaa koko loppuelämälle, opetellaan toimimaan yhdessä tavoitteiden eteen ja solmitaan ystävyyssuhteita. Lasten ja nuorten harrastami-

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

sen kovasta hintalapusta on puhuttu paljon viime vuosina. On sääli, jos lapsi ei pääse mieluisensa harrastukseen liian kalliiden maksujen takia. Perussuomalaiset ehdottavat miljoona euroa lisätukea vähävaraisten lasten liikuntaharrastusten tukemiseen. Lasten harrastamisen tukemiselle on vahvat kansanterveydelliset perusteet, sillä liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen näkyy tulevien vuosien terveyspalvelujen tarpeessa. Sairauksien ennaltaehkäisyyn samoin kuin syrjäytymisen ehkäisyyn voidaan vaikuttaa myös liikuntaa lisäämällä. Siksi ei kysymyksessä ole vähäpätöinen asia.

Liian suuret ryhmäkoot ovat oppimisen ja koulurauhan suhteen keskeinen ongelma-kohta. Ehdotammekin 10 miljoonan euron lisämäärärahaa perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen. Perusopetuksen laadusta ei saa tinkiä säästöjen toivossa, sillä se leikkaa pohjaa Suomen ja suomalaisten nuorten tulevaisuudelta.

Arvoisa puhemies! Lopuksi nostan esille sisäilmasairaant ihmiset, aivan kuten meidän eduskuntaryhmämme puheenjohtaja Leena Meri nosti hyvin asian esille ja puhui siitä, mutta minä vielä vähän lisää. Mihin sisäilmaongelmat ja niistä sairastuneet unohtuivat, kun koko asiasta ei ole paljoa puhuttu viime aikoina? Sisäilmaongelmat eivät ole mihinkään itsestään kadonneet, ja hometalkoot ovat vielä pahasti kesken. Lisäksi sisäilmaongelmien seurauksena sairastuneiden hoidossa ja hoidon tarpeen diagnosoimisessa on parantamisen varaa. Sisäilmaongelmien aiheuttamat sairaudet ovat usein vakavia ja saattavat johtaa elämänlaadun romahtamiseen ja työkyvyttömyyteen. Näiden ihmisten auttaminen on yhteiskunnan velvollisuus. Sote-uudistuksen yhteydessä vähintään joka maakuntaan perustettavat sisäilmapoliklinikat toimisivat sisäilmasairaiden tilanteen helpottamiseksi. Olen ylpeä siitä, että puolueemme jätti talousarvioaloitteen, jossa ehdotetaan 36 miljoonan euron lisäämistä sisäilmasairaiden auttamiseen.

Toivottavasti hallitus heräisi budjettiasioiden käsittelyn yhteydessä näihin esittämiini ongelma-kohtiin ja ottaisi askeleen kohti suomalaiselle parempaa politiikkaa. Perussuomalaisten tuleva varjobudjetti sisältää monia tärkeitä esityksiä, joihin odotamme hallituksen tarttuvan ripeästi. — Kiitos.

20.15 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Vihreä eduskuntaryhmä on tehnyt oman vaihtoehtobudjettinsa ainakin vuodesta 91 alkaen jokaisena sellaisena vuonna, kun olemme olleet oppositiossa emmekä ole hallituspuolueiden budjettineuvotteluihin päässeet. Jo 80-luvun puolella tehtiin ensimmäiset vihreät vaihtoehtobudjetit.

Vihreiden vaihtoehtobudjetin keskeisimmät ajatukset ovat lisätä varoja koulutukseen, opiskelijoille, kehitysyhteistyöhön ja myös ympäristönsuojeluun, ja rahat esitämme otettavaksi ennen kaikkea ympäristölle haitallisista tuista, joista myös Valtion taloudellinen tutkimuskeskus on todennut, että ne ovat pääosin myöskin yritystukina tehottomia. Sen lisäksi esitämme verotuksen rakenteeseen muutoksia verrattuna hallituksen esitykseen. Emme kannata sellaista tuloveron kevennystä, joka kohdistuisi myös suurempituloisiin. Sen sijaan esitämme korotusta kunnallisveron perusvähennykseen, joka on pienituloisia suosiva veronalennus. Rahallisesti suurimmat panostukset ryhmämme esittää kehitysyhteistyöhön, yleissivistävään koulutukseen, varhaiskasvatukseen, ammatilliseen koulutukseen, yliopistoille ja ammattikorkeakouluille, opintotuen tasokorotukseen, perhevapaiden uudistukseen ja maksuttomaan päivähoitoon 5-vuotiaille, homekoulujen korjaamiseen ja lisäksi luonnonsuojelualueiden hankintaan.

Omissa budjettialoitteissani, kuten koko ryhmän aloitteissa, on sekä valtion tuloja lisääviä tai menoja leikkaavia aloitteita sen lisäksi, että esitän määräraha- ja korotuksia. Omissa

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

aloitteissani suurin valtion tuloja kasvattava kohta on teollisuuden niin sanotun päästökauppakompensaation poisto, 27 miljoonaa euroa. Tämä on yksi niistä ympäristölle haitallisista tuista, jotka Valtion taloudellinen tutkimuskeskus on todennut tehottomiksi. Omista aloitteistani suurin rahasumma on luonnonsuojelualueiden hankintaan.

Homekouluille — ja on oikein hyvä, että perussuomalaiset ottivat tämän asian esille — vihreät esittävät kaiken kaikkiaan kolmevuotista infrapakettia, jossa suurin panostus olisi homekoulujen korjaamiseen. — Vielä haluan mainita tulopuolella vihreiden aloitteista sokeiveron käyttöönoton. — Ja kun tästä sisäilmasta nyt on useampaan otteeseen tässä istunnossa puhuttu, niin haluan kertoa myöskin sen, että eduskunnan ympäristövaliokunta yksimielisesti on sitä mieltä, että tarvitaan tällainen klinikka, kliininen ympäristöterveyden klinikka selkiyttämään sisäilmasta sairastuneiden hoitopolkua, joka on myöskin valtiontaloudelle edullinen, koko julkistaloudelle edullinen asia, koska sillä lailla saataisiin lopetettua se, että sisäilmasta sairastuneet joutuvat kiertämään niin sanotusti luukulta luukulle erikoissairaanhoidon yksiköstä toiseen.

20.19 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tässä vaiheessa iltaa oikeastaan aika lyhyesti vain muutama nosto näistä meidän sosiaalidemokraattien talousarvioaloitteista. Se ei liene kenellekään iso salaisuus, että olemme eri mieltä siitä talouspolitiikan peruslinjasta, ettäkö joillain leikkauksilla koulutukseen tai leikkauksilla pienituloisten ihmisten perusturvaan voitaisiin mitään hyvää saavuttaa. Mielestämme nämä hallituksen leikkaukset ovat iso virhe tässä ajassa, ja siksi meidän määräraha-aloitteessamme me lähdemme siitä, että emme hyväksy näitä hallituksen isoja koulutusleikkauksia vaan esitämme enemmän voimavaroja siihen, että lapsemme ja nuoremme saavat hyvän koulutuksen lähtien ihan varhaiskasvatuksesta peruskouluun ja sen jälkeisille opintoasteille. Osaaminen on Suomen valtti, ja sitä ei pitäisi päästää murentumaan, toisin kuin hallitus tällä hetkellä on tekemässä.

Mainittakoon eräänä mielestäni tärkeänä yksityiskohtana, kun esitämme erilaisia osamis- ja kasvupanostuksia, että esitämme myös ihan ryhmäaloitetasolla Tampere 3 -hankkeen rahoituksen turvaamista, koska se on hyvin tärkeä asia. Vaikka se siellä Tampereella omassa kotikaupungissani noin fyysisesti sijaitsee, niin katsomme niin, että se on kyllä ihan koko maan etu, että tällainen kehityshanke on käynnissä ja käynnistynyt ja että sen voimavarat turvataan. Mehän olemme aiemmin kantaneet ja kannamme edelleen huolta muun muassa juuri Savonlinnan opettajakoulutuksesta ja ylipäätään siitä, että eri alueilla Suomessa on hyvät mahdollisuudet kehittyä ja kasvaa. Sitä kautta haluamme tukea niin osaamista kuin työllisyyttäkin eri puolilla Suomea.

Kuten siis sanottu, koulutuksesta emme leikkaisi emmekä myöskään ihmisten perusturvasta. Eli omissa aloitteissamme korostamme myös sitä, että indeksileikkauksia sosiaalietuuksiin ei tule tehdä. Eikä mielestämme ole oikein se, että näinä aikoina — samaan aikaan, kun kaikkein rikkaimmille annetaan verohelpotuksia — esimerkiksi juuri työttömiltä, opiskelijoilta, erilaisten sosiaaliturvan muotojen saajilta leikataan niistä pienistä rahoista, mitä näillä ihmisillä on käytettävissä. Se ei ole hyvää politiikkaa, se ei ole oikeudenmukaista, eikä ole myöskään talouspoliittisesti viisasta ostovoimaan puuttua.

Olemme myös kovasti odottaneet hallitukselta toimia esimerkiksi eläkkeensaajien tilanteen parantamiseksi. Haluan tässä vielä kerrata sen, että oma toivoni heräsi joskus kesällä, kun kuulin, että keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja esimerkiksi esitti, että riihessä tehtäisiin mittava korotus takuueläkkeisiin. Puhuttiin isoista summista ja samaan aikaan

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

joukosta toimenpiteitä, joilla eläkeläisköyhyyttä torjuttaisiin. Pettymys oli iso, kun näin ei käynyt. Ja senkin pienen korotuksen, mikä tuli takuueläkkeisiin, tosiasiaassa nyt syö pois se, että samaan aikaan tehdään indeksileikkaukset. Siksi esimerkiksi sosiaalidemokraatit kuitenkin esittävät merkittäviä panostuksia pieni- ja keskituloisten eläkkeensaajien asemaan, unohtamatta pientä työeläkettä saavia ihmisiä.

Sanottakoon tässä yhteydessä, vaikka nyt on kysymys näistä talousarvioaloitteista, että kun tietenkin talousarvio koostuu sekä tuloista että menoista, niin meillä on myös verotuksen puolella toimenpiteitä, joilla hallituksen politiikasta poiketen parantaisimme niin pieni- ja keskituloisen eläkkeensaajan kuin sitten lapsiperheidenkin asemaa ja ylipäätään päästäisimme pieni- ja keskituloiset palkansaajat helpommalla kuin hallitus päästää. Lähtisimme siitä sitten, että oikeudenmukaisuuden nimissä nämä kaikista suurimmat omistajat ja miljoonaperijät eivät ihan niin paljon saisi kuin mitä hallitus esittää.

Puhemies! Vielä sen lisäksi, että koulutukseen ja ihmisten perusturvaan panostaisimme, nostamme esiin muutamia kulttuurimäärärahoja, siihen liittyviä kohteita, koska kuitenkin kulttuurin edistäminen on hyvin tärkeää tänä päivänä ja on todella mielestäni tärkeää, että kulttuurista pääsevät kaikki nauttimaan, ja siksi myös sinne tulee satsata. Samoin esimerkiksi siihen, että kaikilla ihmisillä, myös lapsilla on oikeus harrastaa. Meillä on myös määrärahaesitys tällaisen harrastuslupauksen antamiseksi, ja haluamme edistää tätä kautta ihmisten henkistä hyvinvointia, luovaa kasvua ja kaikkea sitä hienoa, mitä kulttuuri ja harrastusmahdollisuudet laajemmin ovat.

Haluamme myös panostaa tärkeitä pieniä rahoja esimerkiksi kansalaisjärjestöjen toimintaan, koska uskon aina niin, että se, että jollekin kansalaisjärjestölle annetaan hieman apua, poikii moninkertaisesti tämän rahan takaisin. Siksi erityisesti haluamme panostaa myös kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksiin.

Täällä mainitut homeasiat ovat myös meidän esityslistallamme kovin korkealla. Olemme koko ajan tässä niihin esittäneet lisämäärärahoja, jotta voimme korjata homekouluja ja jotta voimme korjata esimerkiksi kirjastojamme tai muita julkisia rakennuksia ja myös ihmisten koteja tässä suhteessa. Eli panostuksia meillä on tähän. Ja tietenkin luonnollisesti me haluamme panostaa esimerkiksi lähiöihin noin kokonaisuutena ja esitämme voimavaroja asukasneuvonnalle ja moneen muuhun tämänkaltaiseen periaatteeseen.

Puhemies! Myös meidän vaihtoehtobudjetissamme on lisämäärärahaesityksiä luonnon ja ympäristön puolesta, koska on tänä päivänä tärkeää nähdä, että se, että meillä luonto voi hyvin ja sitä ei tuhota ja että ympäristöstä pidetään hyvää huolta, vaatii myös voimavaroja. Näihin olemme omissa määrärahaesityksissämme myös, puhemies, puuttuneet.

Lisäksi meillä on joukko tietynlaista työllisyyttä ja rakenteellistakin muutosta tukevia aloitteita, ja näin ollen haluamme ottaa kokonaisvaltaista otetta tähän vaihtoehtobudjettiin.

Kuten tiedämme, niin sitten tässä lähiviikkoinahan nämä vaihtoehtobudjetit kokonaisuutenaan esitellään täällä eduskunnassa ja niistä käydään keskusteluja, ja meidän ehkä semmoinen punainen lanka siinä on, että kun kasvua on — ja hyvä, että sitä on — niin kasvun on kuuluttava kaikille. Ensinnäkin on oltava aktiivinen työllisyyden suhteen ja sitten huolehdittava, että kasvu kuuluu kaikille. Siinä suhteessa olemme hieman huolestuneita olleet tästä hallituksen linjasta, jonka mukaan kasvu tuntuu kuuluvan vain lähinnä miljonääreille ja muille hyväosaisille ja sitten pienet ihmiset ovat jäämässä tästä kasvusta paitsi. Mainittakoon eräs tärkeä esimerkki: haluamme, että kasvu kuuluu kaikille, myös niille julkisen sektorin ahkerille opettajille, hoitajille, siivoojille, laitosapulaisille, kaikille näille

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

hienoille ihmisille, jotka tekevät yhteisen hyvinvointimme, ja siksi haluamme, että esimerkiksi nämä epäreilut lomarahaleikkaukset perutaan.

Tässä, puhemies, hyvin tiivistetyssä pähkinänkuoressa määräraha-aloitteistamme.

20.27 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Liikennevaliokunnan jäsenenä ja autoilijan asiasta huolestuneena edustajana haluan tuoda esiin kaksi perussuomalaisten ryhmän aloitetta, jotka ovat itse asiassa summaltaan tasasuuria: toinen plus 5 miljoonaa, toinen miinus 5 miljoonaa, vaikkakin siitä miinus 5 miljoonastakin käytännössä kyllä palautuu suurin osa kulutukseen, kuten myöhemmin selviää.

Ensimmäisenä otan esille sen plusmerkkisen, eli talousarvioaloite 291 raskaan liikenteen vinjetin käyttönotosta johtuvasta tuloveroarvion korottamisesta. Tästä on puhuttu vuosia, että Euroopan unionissa kerätään erilaisia tienkäyttömaksuja kaikissa muissa maissa paitsi Suomessa, Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Ulkomaalaiset yritykset voivat kuljettaa Suomen tieverkostoa käyttäen, koska se on niille ilmaista. Tieverkon ylläpidosta huolehtii suomalainen veronmaksaja, ja ulkomaalaiset yritykset eivät osallistu tieverkon kunnossapitoon millään tavalla. Nyt kun EU meille mahdollisuuden tällaisen vinjettimaksun asettamiseen antaa, niin meidän tulisi viimeinkin viedä se täytäntöön ja ottaa siitä tuollainen raha irti.

Sitten talousarvioaloite 292 liikenteen käyttömaksujen korotusten perumisesta johtuvan tuloveroarvion vähentämisestä. Tässä on kysymys siitä, että autojen käyttömaksut ovat jo nyt kohtuuttomia. Ne ovat erityisen kohtuuttomia pienituloiselle, autoa välttämättä tarvitsevalle maakunnan kansalaiselle, jolla ei ole varaa ostaa uusia vähäpäästöisiä autoja vaan joka joutuu ostamaan vanhempia runsaspäästöisempiä autoja, joissa nämä maksut ovat suurempia. Me esitämme, että näitä maksun korotuksia ei ainakaan enää tehtäisi. Olisi hyvä, jos maksuja voitaisiin jopa alentaa, mutta korotusten peruminenkin on hyvä alku tässä.

20.29 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Otan vielä muutaman kohdan verran kantaa perussuomalaisen eduskuntaryhmän tekemiin talousarvioaloitteisiin, vaikka niitä on tässä jo ainakin kolmen edustajan toimesta hyvin jo avattukin, mutta vielä ehkä muutama kohta ansaitsee tosiaan esittelyn.

Ensinnäkin meillä on sellainen talousarvioaloite, joka koskee muuttoavustusten pilotti-hanketta. Laajamittaista työvoimapulaa Suomessa ei ole mutta kieltämättä joillakin aloilla voi olla työvoimasta pulaa kohtaanto-ongelmasta johtuen esimerkiksi eli työpaikka voi olla hieman kauempana kuin oma asuinseutu on. Jos tällainen muuttoavustus olisi, niin lyhytaikaistakin työtä olisi mahdollista ottaa vastaan paljon helpommin. Meidän mielestämme se olisi erittäin hyvä, että tällainen pilotti järjestettäisiin ja katsottaisiin, edistäisikö se työllisyyttä.

Sitten toinen asia: Koulutus on todella tärkeää, siitä on valitettavia leikkauksia tehty, mutta nyt sitten täytyy vain satsata niihin koulutuksen aloihin, joilla on hyvät mahdollisuudet työllistyä jatkossakin. Me esitämme oppisopimuskoulutukseen lisämäärärahoja. Sielähän nuori voi sitten oppisopimuskoulutuksen kautta saada todelliselta osaajalta ohjausta ja opastusta, ja hänen työllistymismahdollisuutensa ovat erittäin hyvät.

Vielä kolmantena haluaisin nostaa esiin sen, että päättäjien täytyy näyttää esimerkkiä näissä taloudellisesti vaikeina aikoina tehtävissä leikkauksissa. Siksi esitämme puoluetukseen 15 prosentin leikkausta, samoin poliittisille nuorisjärjestöille 15 prosentin leikkauksia. Ne ovat varsinkin moraalisesti tärkeitä esityksiä mielestämme.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

Edustaja Meri otti tietysti jo aiemmin esille maahanmuuton kustannukset, niihin olemme tehneet leikkausesityksiä myös.

20.31 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Hassi jo esittelikin hieman vihreitten talousarvioaloitteita, ja aivan kuten edustaja Hassi sanoi, me olemme tehneet aina oman vaihtoehtobudjettimme niinä vuosina, kun emme ole olleet hallituksessa vaikuttamassa, ja niin tänäkin vuonna. Tämä meidän budjettimme on aivan tasapainossa sen budjetin kanssa, mitä hallitus on tehnyt, ja se kertoo siitä, että resurssien jako on aina arvovalintoja: Samalla rahalla voidaan tehdä eri asioita riippuen siitä, mihin halutaan panostaa ja mitkä nähdään tärkeäksi maamme kehityksen ja tulevaisuuden näkökulmasta. Vihreiden panostukset ovat koulutuksessa, ne ovat eriarvoisuuden vähentämisessä ja ne ovat tulevaisuuteen satsaamisessa, ilmastonmuutoksen torjunnassa ja luonnonsuojelussa, näin tiivistetysti sanottuna.

Aivan kuten edustaja Hassi jo avasi näitä, niin meillä todella isot panostukset laitetaan koulutukseen, ihan alusta loppuun asti eri tasoille alkaen varhaiskasvatuksesta ja ylettyen aina niin peruskouluun, ammattikouluille, yliopistoille ja ammattikorkeakouluille kuin myös sitten tutkimukseen. Me olemme tehneet myös talousarvioaloitteen opintotuen korotuksesta, sillä on tärkeätä, että opiskelijat voivat täysipainoisesti keskittyä opintoihin ja näin saamme lyhennettyä opintojen kestoa, mikä on myös asia, minkä hallitus on kovasti nostanut esiin mutta samanaikaisesti kuitenkin leikannut esimerkiksi opintotuesta. Ne satsaukset, mitä me laitamme koulutukseen, ovat noin puolen miljardin luokkaa.

Sitten meillä on useitakin aloitteita, jotka liittyvät tämmöiseen infrapakettiin. Siinä nämä homekoulut ja sisäilmaongelmalliset koulut ovat yksi osa. Haluamme, että niitten korjaamiseen satsataan, sillä sekä siellä työskentelevien että oppilaiden näkökulmasta on ensisijaisen tärkeää, että he voivat kaikki työskennellä ja opiskella terveissä tiloissa, ja tiedämme myös, että aiheutuvat sairauskulut myöhemmin tulevat aiheuttamaan paljon kustannuksia. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että saamme meidän koulumme ja muut rakennukset kuntoon. On ilahduttavaa kuulla, että useammastakin ryhmästä on tähän asiaan kiinnitetty huomiota.

Me haluamme satsata myös uusiutuvaan energiaan. Olemme tehneet myös uudenlaisia avauksia ja laitamme rahaa maatilojen biokaasuinvestointien vauhdittamiseen samoin kuin asunto-osakeyhtiöiden aurinkopaneelien käyttöönottoon ja myös esimerkiksi sähköautojen latausinfra vauhdittamiseen. Tarvitsemme tällaisia pieniä konkreettisia toimia, joilla me käytännössä pääsemme sanoista tekoihin sillä tavalla, että me pääsemme uusiutuvaan energiaan ja pystymme tekemään fossiilisiin energioihin perustuvan energiaremontin: päästään niistä eroon ja katsotaan tulevaisuuteen. Meidän infrapakettiimme liittyy myös rahaa ratahankkeisiin.

Veropolitiikka eroaa hallituksen veropolitiikasta aika merkittävästi myös siinä, että me haluamme veropolitiikalla nimenomaan torjua eriarvoisuutta. Siksi meillä on siellä iso satsaus kunnallisveron perusvähennyksen korottamiseen, joka tarkoittaa sitä, että niiden kaikkein pienituloisimpien eli heidän, jotka eivät saa palkkatuloa vaan elävät esimerkiksi eläkkeillä tai erilaisilla etuuksilla, verotuksensa silloin kevenee. Tuloveron kevennyksiä emme tekisi niin avoimin käsin kuin hallitus on tekemässä, vaan kohdentaisimme ne ennen kaikkea pienituloisille. Sen sijaan verotuksen puolella olemme valmiita kiristämään osinkoverotusta, ja myös tämän perintöveron kevennyksen, minkä hallitus on tekemässä, peruisimme. Ja aivan kuten edustaja Hassi jo edellä kertoi, niin sokerivero on sellainen,

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

minkä me ottaisimme käyttöön, ja sitten me leikkaisimme ympäristölle haitallisia tukia reilusti, samoin kuin tehottomia yritystukia. Uutena haluaisimme ottaa käyttöön esimerkiksi kaivosveron, ja sitten nämä tehottomiksi todetut energiaveron palautukset me lakkauttaisimme — siinä puhutaan yli 200 miljoonan summasta, ja se on todella merkittävä summa, kun tiedämme, että VATTin tutkimusten mukaan nämä eivät edes ole näille yrityksille sinänsä tarpeellisia.

Me usein tässä salissa puhumme siitä, että nyt tämän suuren pakolaiskriisin aikana pitäisi pystyä auttamaan ihmisiä siellä heidän lähtömaissaan, mutta samanaikaisesti on kuitenkin kehitysyhteistyöstä leikattu. Me tekisimme toisin. Me panostaisimme kehitysyhteistyöhön, ja me myös haluaisimme nostaa pakolaiskiintiötä, jotta me pystyisimme suoraan ottamaan tänne ne, jotka apua tarvitsevat, eikä niin, että he joutuvat tekemään vaarallisen matkan halki Euroopan. Toisaalta meillä on sitten tilanne, missä täällä on turvapaikanhakijoita, jotka kaikki eivät todellakaan edes tarvitse sitä apua, mutta jos ottaisimme suoraan pakolaiskiintiön kautta lisää ihmisiä, niin silloin pystyisimme myös varmistamaan, että ne paikat tulevat niille apua tarvitseville. Haluaisimme myös lisätä rahaa Migrille turvapaikkaprosessin laadun varmistamiseksi ja nopeuttamiseksi, jotta se olisi mahdollisimman sujuva ja ennen kaikkea laadukas.

Sitten ihan pari pientä nostoa näistä meidän talousarvioaloitteistamme: Puurakentamiseen haluaisimme satsata nykyistä enemmän. Samoin meillä on siellä lisäpanostuksia teattereille, orkestereille ja museoille — ja myös turvakodeille, vaikka nykyinen hallituskin on osoittamassa niille rahaa, mutta tiedämme, että tarve on paljon suurempi kuin mitä Suomessa on toteutettu ja mitä näillä lisärahoillakaan pystytään toteuttamaan, ja siksi me vauhdittaisimme tätä kehitystä laittamalla sinne vielä hieman lisää rahaa.

Mutta tässä tällä tavalla nopeasti kerrottuna tästä laajasta talousarvioaloitteiden paketista, mitä vihreä eduskuntaryhmä on jättänyt.

20.39 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tässä toisessa talousarvioaloitepuheen-vuorossani käsittelen henkilökohtaisesti tekemiäni aloitteita.

Suomalaisten hyvinvoinnin eteen riittää tehtävää. Laadin muutamista minulle tärkeistä asioista talousarvioaloitteet. Tarpeellisia aiheita olisi ollut ruuhkaksi asti, mutta tänä vuonna tein aloitteet lastensuojelun edistämisestä, rintamaveteraanien kuntoutuksesta, veteraanien ystävöiminnan kehittämisestä, liikenneverkon parantamisesta, eläinsuojelusta ja vähävaraisten lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen tukemisesta.

On päivänselvää, että valtiovallan tulisi toimia veteraanien hyvinvoinnin parantamiseksi heti, koska vitkasteluaikaa ei enää ole. Veteraanien keski-ikä on 92,5 vuotta. Ehdotan talousarvioaloitteessani miljoonan euron lisäämistä rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan liittyvien ohjauspalvelujen kehittämiseen. Veteraanien korkean keski-ikänsä seurauksena tarve erilaisille terveys- ja avustuspalveluille on suuri.

Yksi käytännön ongelma veteraanien auttamiseen liittyen on heidän paikantamisensa. Suomessa elää paljon sellaisia rintamaveteraaneja, jotka ovat oikeutettuja erilaisiin palveluihin mutta eivät niitä käytä. Tästä johtuen on tärkeää paikantaa apua tarvitsevia veteraaneja ja ohjata sekä neuvoa heitä palvelujen hakemisessa. Tämän tyyppisiä ohjauspalveluja tulisi kehittää edelleen, jotta mahdollisimman moni rintamaveteraani saisi hänelle kuuluvat palvelut.

Lisäksi ehdotan 250 000 euron lisäämistä veteraanien ystävöiminnan edistämiseen. Koska yksinäisyys on valitettavan yleinen ongelma niin rintamaveteraanien kuin monien

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

muidenkin vanhuksien kohdalla ja keskuudessa, eri puolilla Suomea kylläkin järjestetään veteraaneille suunnattua ystävöimintää, mutta se pyörii vapaaehtoisvoimin. Tämän arvokkaan toiminnan järjestämisestä vastaavat pitkälti erilaiset järjestöt. Esimerkiksi Varsinais-Suomessa on havaittu vaikeuksia vapaaehtoisten löytämisessä ystävöimintään.

Resursseja elikkä aloitteen olen laatinut 50 000 euron edestä myös Turun Eläinsuojeluyhdistykselle. Länsimaisessa yhteiskunnassa tulee ihmisten lisäksi panostaa myös eläinten hyvinvoinnin ja oikeuksien kehittämiseen. Turun Eläinsuojeluyhdistys on Suomen vanhin eläinsuojeluyhdistys, ja se tekee Varsinais-Suomessa arvokasta työtä eläinten puolesta. Toiminnan lisääminen ja kehittäminen edellyttää lisää taloudellisia resursseja, ja laadin talousarvioaloitteen, juuri tämän 50 000 euron suuruisen summan, Turun Eläinsuojeluyhdistyksen toiminnan tukemiseen.

Suuri Postitie on tärkeä ja perinteinen väylä, joka kulkee Turusta Ahvenanmaalle saakka. Paikallisten asukkaiden käytön lisäksi Postitiellä on runsaasti ohikulkuliikennettä. Erilaiset tien varrella sijaitsevat palvelut ja Postitien merkittävä historia houkuttelevat myös matkailijoita. Lisäksi monet alueella järjestettävät tapahtumat lisäävät tien käyttöä tuntuvasti. Postitien kunto on paikoin valitettavan heikko. Esimerkiksi Himoisten ja Taivassalon välinen runsaasti liikennöity päällystämätön tieosuus on huolestuttavassa kunnossa. Kuoppaisella tiellä moni on jopa rikkonut autonsa. Tästä johtuen päätin tehdä talousarvioaloitteen, jossa ehdotan 500 000:ta euroa Postitien kunnostamiseen välillä Himoinen—Taivassalo.

Ehdotan 300 000 euron lisäystä Kaukurintien alittavan alikulun rakentamiseksi Lupa-jantiellä Perniössä ja siihen liittyvien kevyen liikenteen järjestelyjen toteuttamiseen. Hanke on perusteltu liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Reitillä liikkuu erityisen paljon koululaisia, ja liikennemäärät ovat kasvaneet rakentamisen myötä. Tie on lisäksi raskaan liikenteen käytössä.

Arvoisa puhemies! Nämä kaikki talousarvioaloitteet olisivat hyviä edistysaskelia läpi mennessään. Vanhukset, eläkeläiset, veteraanit, lapset, eläimet ja liikenneturvallisuus ovat kaikki hurjan tärkeitä teemoja, joihin hallituksen tulisi panostaa myös paljon talousarvioaloitteitani suuremmissa mittakaavassa. — Kiitos.

20.44 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Esittelen itsekin muutaman henkilökohtaisesti jättämäni talousarvioesityksen varsin lyhyesti.

Jätin talousarvioesityksiä muun muassa yrittäjyyttä tukevan koulutuksen lisäämiseksi. Mielestäni on tärkeää, että jo viimeistään lukioissa oppilaat saavat mahdollisuuden perehtyä yrittäjyyteen. Ylöjärven lukiossa on muun muassa yrittäjyyspohjainen linja, ja sieltä on saatu erittäin hyviä kokemuksia lukio-opiskelijoiden työllistymisessä ja yritysten perustamisen osalta. Toivon, että tällainen toimintatapa leviäisi muuallekin maahan.

Lisäksi toivon, että valtio myöntäisi pienen määrärahan elinkeinopolitiikan edistämiseen, erityisesti kustannustehokkaan yritysneuvonnan kehittämiseen. Samoin tein talousarvioaloitteen liikenneturvallisuuden lisäämiseen kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi Mutalaan.

Sitten vielä yksi asia, josta haluan erityisesti mainita. Viime vuonna valtiovarainvaliokunnassa perussuomalaiset saivat vielä hallituksessa ollessaan neuvoteltua miljoonan euron lisämäärärahan ruoka-apua tarvitseville järjestöille. Ruoka-apu ja leipäjonot ovat monelle henkilölle viimesijainen keino saada välttämättömät elintarvikkeet. Monelle se on jopa sellainen asia, josta ei mielellään puhuta, mutta kuitenkin sinne on pakko mennä hen-

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

gissä pysyäkseen. Emme ole enää hallituksessa, mutta tein nyt sitten tänä vuonna vastaan aloitteen miljoonan euron lisäykseksi leipäjonoavustuksia tarjoavien järjestöjen määrärahojen lisäämiseksi, ja toivon, että hallituspuolueet ottavat tämän huomioon valiokunnassa.

20.46 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Ajattelin vielä käyttää lyhyen puheenpuheen vuoron kansalaistoiminnan tukemisesta, joka on äärimmäisen tärkeää niin koko meidän yhteiskuntamme näkökulmasta kuin niiden yksittäisten ihmisten näkökulmasta, jotka toimivat erilaisissa järjestöissä tai osallistuvat vaikka vapaaseen sivistystyöhön. Näihin me olemme esittämässä pieniä määrärahoja, ja itse asiassa, niin kuin me kaikki tiedämme, vapaaehtoistyön ja järjestötoiminnan tukemisessahan se raha tulee moninkertaisena takaisin, ja sen takia onkin äärimmäisen viisasta satsata siihen vaikka pieniäkin summia, koska me tiedämme, että niitten vaikutus on moninkertainen.

Me itse, vihreä ryhmä, olemme jättäneet talousarvioaloitteita ympäristöjärjestöjen tukeen 300 000 euroa, rauhantyötä ja globaalikasvatusta edistäville järjestöille 400 000 ja Ihmisoikeusliitolle 200 000 sekä vapaaseen sivistystyöhön miljoona euroa. Ja kaiken kaikkiaan tästä alle 2 miljoonan suuruudesta summasta me tiedämme, että sen kertausvaikutukset ovat äärimmäisen suuret, ja toivoisin, että myös tämä näkökulma tulisi aina esiin, kun mietitään, mihin laitetaan panostuksia ja mitä niillä saadaan. Kansalaistoiminnan tukeminen on kyllä sellainen asia, jossa se yksi euro moninkertaistuu, ja siihen kannattaa ilman muuta satsata.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade budgetmotionerna BM 1—535/2017 rd till finansutskottet.